

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

Υπόθεση Τσουκαλάς

κατά της Ελλάδας

(Προσφυγή υπ'αρ. 12286/08)

Απόφαση

Στρασβούργο, 22 Ιουλίου 2010

*Η απόφαση αυτή θα γίνει οριστική υπό τους όρους που ορίζονται στο άρθρο
44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να επέλθουν μερικές αλλαγές στην μορφή.*

Στην υπόθεση Τσουκαλάς κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), που συνεδρίασε σε σώμα που αποτελούσαν οι κάτωθι :

Nina Vajic, *Πρόεδρος*
Χρήστος Ροζάκης,
Khanlar Hajiyeu,
Dean Spielmann,
Sverre Erik Jebens,
Giorgio Malinverni,
Γεώργιος Νικολάου, *Δικαστές*,
Και Søren Nielsen, *Γραμματέας Τμήματος*

Αφού διασκέφθηκε σε Συμβούλιο την 1^η Ιουλίου 2010,

Εξέδωσε την παρούσα απόφαση που υιοθετήθηκε την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από προσφυγή (αρ. προσφυγής 12286/08) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, ένας υπήκοος της οποίας, ο κος Νικόλαος Τσουκαλάς («ο προσφεύγων»), προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 21 Φεβρουαρίου 2008 με βάση το άρθρο 34 της Σύμβασης Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («Η Σύμβαση»).
2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κο Δ. Μπαρατή, Δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εκπροσώπους του οργάνου της, τον κο Γ.Κανελλόπουλο, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και την κα Γ.Παπαδάκη Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
3. Ο προσφεύγων επικαλείται ιδίως υπέρβαση της «λογικής προθεσμίας» της διαδικασίας (άρθρου 6 §1 της Σύμβασης).
4. Στις 3 Σεπτεμβρίου 2009, η Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει τις αιτιάσεις που στηρίζονται στα άρθρα 6 §1 και 13 της Σύμβασης στην Κυβέρνηση. Σύμφωνα με το άρθρο 29 §1 της

Σύμβασης, αποφάσισε επίσης ότι το Τμήμα θα αποφανθεί συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1943 και διαμένει στην Αθήνα.
6. Ο προσφεύγων ήταν υπάλληλος στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Με πράξη της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 1997, ο Υπουργός Οικονομίας του χορήγησε από τις 2 Ιουλίου 1997, σύνταξη ύψους 215.950 δρχ. τον μήνα, δηλαδή 633,75 €.
7. Ο προσφεύγων δεν εισέπραξε ποτέ το σύνολο του ποσού αυτού, αφού σε κάθε καταβολή, το Δημόσιο παρακρατούσε κάθε μήνα μια ειδική εισφορά υπέρ του ιδίου του Δημοσίου, η οποία έχει θεσπιστεί με το άρθρο 20§3 του Νόμου 2084/1992 (όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 2592/1998 και 3234/2004).
8. Στις 13 Ιουλίου 2004, ο προσφεύγων ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομίας να παύσει να παρακρατεί την εισφορά αυτή, και να του επιστρέψει με τους νόμιμους τόκους, τα ποσά που κρατήθηκαν κατά τον τρόπο αυτό για την περίοδο από 2 Ιουλίου 1997 έως 1^η Ιουλίου 2004. Προς επίρρωση των ισχυρισμών του, επικαλέστηκε το άρθρο 1 του Πρωτοκόλου υπ'αρ. 1.
9. Στις 15 Ιουλίου 2004, ο Υπουργός Οικονομίας απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντα. Ανέφερε ότι καμία επιστροφή δεν μπορούσε να γίνει παρά μόνο με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
10. Στις 29 Οκτωβρίου 2004, ο προσφεύγων προσέφυγε στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο προσφεύγων σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του νόμου, κατέθεσε το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης στο Γενικό Λογιστήριο του κράτους. Επικαλέστηκε το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ'αρ. 1 και ζήτησε επιστροφή των ποσών που κρατήθηκαν από τη σύνταξή του για την περίοδο από 2 Ιουλίου 1997 ως 1^η Ιουλίου 2004.'
11. Σύμφωνα με το άρθρο 2 §1 του Νόμου 3408/2005, που τέθηκε σε ισχύ στις 4 Νοεμβρίου 2005, επιστράφηκαν στον προσφεύγοντα μερικά ποσά για την περίοδο από 1^{ης} Ιανουαρίου 2001 έως 30 Ιουνίου 2004.

12. Στις 5 Μαΐου 2006, το Γενικό Λογιστήριο του κράτους διαβίβασε το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο το παρέλαβε στις 24 Μαΐου 2006.
13. Στις 22 Νοεμβρίου 2007, ο προσφεύγων έκανε αίτηση καλώντας το Ελεγκτικό Συνέδριο να εξετάσει κατά προτεραιότητα την προσφυγή του, αλλά μάταια.
14. Στις 7 Φεβρουαρίου 2008, ο φάκελος ανατέθηκε σε Εισηγητή Δικαστή.
15. Με απόφαση της 17^{ης} Μαρτίου 2008, που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 3 Οκτωβρίου 2008, το Ελεγκτικό Συνέδριο απέρριψε την προσφυγή. Βασιζόμενο στην προηγούμενη νομολογία του, το Ελεγκτικό Συνέδριο επανέλαβε ότι οι διατάξεις του άρθρου 26 του Νόμου 2592/1998 ήταν αντίθετες με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ'αρ. 1 και επομένως η άρνηση του Υπουργού να διακόψει την καταβολή της εισφοράς ήταν παράνομη. Ωστόσο το άρθρο 1 του Νόμου 3245/2004, κατήργησε την εισφορά αυτή από την 1^η Ιουλίου 2004 και το άρθρο 2 §1 του Νόμου 3408/2005 ρύθμιζε την επιστροφή των παρακρατήσεων επί των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων από την 1^η Ιανουαρίου 2001 ως τις 30 Ιουνίου 2004. Η αξίωση του προσφεύγοντα για την περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου 2001 έως 30 Ιουνίου 2004 είχε λοιπόν ικανοποιηθεί ενώ για την προηγούμενη περίοδο, η αξίωση είχε παραγραφεί.
16. Στις 24 Οκτωβρίου, ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου. Όσον αφορά την αιτίαση σχετικά με το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου υπ'αρ. 1, παραπονιόταν για την σύντομη τριετή παραγραφή που ισχύει για τις αξιώσεις κατά του Δημοσίου, η οποία εφαρμόστηκε στην περίπτωση του και η οποία προβλέπεται από το άρθρο 90 §2 του Νόμου 2362/1995 περί Δημοσίου Λογιστικού. Ανέφερε ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θα έπρεπε να εφαρμόσει το άρθρο 90 §1 του Νόμου αυτού, που προβλέπει πενταετή παραγραφή. Υποστήριξε ότι οι αξιώσεις του για την περίοδο από 1^{ης} Ιανουαρίου 1999 έως 31 Δεκεμβρίου 2000 δεν είχαν παραγραφεί αφού το άρθρο 90 §2 του Νόμου 2362/1995 ήταν αντίθετο στο Σύνταγμα και το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αρ. 1.
17. Η διαδικασία είναι ακόμη εκκρεμής.

II. ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

18. Το άρθρο 20 §3 του Νόμου υπ'αρ. 2084/1992 σχετικά με την αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Ασφάλισης ορίζει ότι :

«Στις συντάξεις και χορηγίες, που καταβάλλονται από το Δημόσιο επιβάλλεται από 1ης Ιανουαρίου 1998 προσωρινή ειδική μηνιαία εισφορά υπέρ του Δημοσίου, η οποία παρακρατείτε κατά την καταβολή τους, ως εξής:

Για το τμήμα σύνταξης έως 120.000 δραχμές, ποσοστό 1%.

Για το τμήμα σύνταξης από 120.001 - 200.000 δραχμές, ποσοστό 2%.

Για το τμήμα σύνταξης από 200.001 - 300.000 δραχμές, ποσοστό 3%.

Για το τμήμα σύνταξης από 300.001 - 400.000 δραχμές, ποσοστό 5% και

Για το τμήμα σύνταξης άνω των 400.000 δραχμών, ποσοστό 5%.

Από την κράτηση αυτήν εξαιρούνται οι συντάξεις μέχρι του ποσούτων εκατό είκοσι χιλιάδων (120.000) δραχμών...

Η ημερομηνία λήξης της ανωτέρω ειδικής εισφοράς δεν μπορεί να γίνει νωρίτερα της 31ης Δεκεμβρίου 2001 και ορίζεται με προεδρικό διάταγμα...»

19. Το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 26 του Νόμου 2592/1998.

20. Το άρθρο 1 §1 του Νόμου 3245/2004 κατάργησε, από την 1^η Ιουλίου 2004, την ειδική εισφορά υπέρ του Δημοσίου.

21. Το άρθρο 3 §1 του Νόμου 3234/2004, με το οποίο αναπροσαρμόζονται οι συντάξεις του Δημοσίου, προβλέπει ότι η ειδική μηνιαία εισφορά υπέρ του Δημοσίου, που θεσπίστηκε από τις διατάξεις του άρθρου 20 §3 του Νόμου 2084/1992, έπειτα από τις διατάξεις του άρθρου 26 του Νόμου 2592/1998 θα καταργηθεί από την 1^η Ιανουαρίου 2008.

22. Οι οικείες διατάξεις του νόμου 2362/1995 προβλέπουν τα εξής :

Άρθρο 86

Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου

« (...)

2 Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μετά των συμβεβαιουμένων προστίμων παραγράφεται μετά πενταετία από τη λήψη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε εν στενή εννοία και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη

3. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που

α) απορρέει από σύμβαση που αυτό έχει καταρτίσει, ...

(...)

ε) αφορά σε περιοδικές παροχές,

αρχές

...

παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήψη του οι νομικοί έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοία βεβαίωση αυτής.

Άρθρο 90

Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου

1. Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, ...
2. Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστητως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτά χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία έτη, από της καταβολής.
3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των επί σχέσει δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, ...παραγράφεται μετά διετία από της γενέσεώς της.
(...)»

23. Τα άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα ορίζουν τα εξής :

Άρθρο 105

Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.

Άρθρο 106

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους.

24. Η διάταξη αυτή καθιερώνει την έννοια της ειδικής ζημιογόνου πράξης δημοσίου δικαίου και δημιουργεί μια εξωσυμβατική ευθύνη για το Δημόσιο. Η ευθύνη αυτή προκύπτει από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις. Οι σχετικές πράξεις μπορούν να είναι όχι μόνο νομικές πράξεις, αλλά επίσης υλικές πράξεις της Διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων πράξεων μη εκτελεστών κατ'αρχήν (Κυριακόπουλος, *Σχολιασμός Αστικού Κώδικα*, άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ, αρ. 23, Φίλιος, *Δίκαιο των Συμβάσεων*, ειδικό μέρος, τόμος 6, αδικοπρακτική ευθύνη 1977, παρ. 48 Β 112, Ε. Σπηλιωτόπουλος, *Διοικητικό Δίκαιο*, Τρίτη έκδοση, παρ. 217, ΑΠ 535/1971, *Νομικό Βήμα*, 19^ο έτος, σελ. 1414, ΑΠ 492/1967, *Νομικό Βήμα*, 16^ο έτος, σελ. 75). Το παραδεκτό της αγωγής αποζημίωσης υπόκειται σε έναν όρο : την παράνομη φύση της πράξης ή της παράλειψης.

25. Με την απόφαση αρ. 15006/2008 της 31^{ης} Οκτωβρίου 2008, το Διοικητικό Πρωτοδικείο έκρινε ως εξής :

« (...) το Δημόσιο υποχρεούται να αποζημιώσει κάποιον σύμφωνα με το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, από τξ στιγμή που υπάρχει παράνομη πράξη, ή παράλειψη ή υλική ενέργεια των οργάνων του, αν δηλαδή η πράξη ή παράλειψη ή ενέργεια παραβιάζει κανόνα δικαίου που προστατεύει ένα συγκεκριμένο δικαίωμα ιδιώτη ή συγκεκριμένο συμφέρον και επομένως όταν παραβιάζει το άρθρο 6 §1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται το δικαίωμα κάθε ατόμου να εκδικάζεται η υπόθεσή του εντός λογικής προθεσμίας. Η Ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση υπάρχει ανεξάρτητα από το αν τα όργανα της δικαστικής εξουσίας συνέβαλαν στην παραβίαση της εν λόγω διάταξης λόγω της προθεσμίας που έθεσαν για τον ορισμό δικασίμου και να κρίνουν τις υποθέσεις ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή για να εκδώσουν τις σχετικές αποφάσεις, αφού η προθεσμία αυτή εξαρτάται από τον τρόπο οργάνωσης του δικαστικού συστήματος (προσωπικό, τεχνικά μέσα και υποδομή, οργάνωση των διαδικασιών, κλπ.) από το Κράτος, που οφείλει να το οργανώνει έτσι ώστε τα δικαστήρια να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της ανωτέρω διάταξης. Η ενδεχόμενη προσωπική ευθύνη των Δικαστικών Λειτουργών για την καθυστέρηση της εκδίκασης της υπόθεσης πέραν της λογικής προθεσμίας καθώς και η προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών, που προβλέπεται από το Σύνταγμα, δεν αρκούν για να απαλλάξουν , στην περίπτωση αυτή, το Δημόσιο από την αστική του ευθύνη. Η ευθύνη αυτή μπορεί να θεμελιωθεί στο άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, αφού ο έλληνας νομοθέτης δεν προέβλεψε ειδική νομική οδό για την αποκατάσταση της προκληθείσης ζημίας λόγω των καθυστερήσεων, αφού στην αντίθετη περίπτωση, οι παθόντες θα στερούνταν της νόμιμης προστασίας έναντι των Εθνικών Αρχών που παρέχει το άρθρο 20 §1 του Συντάγματος (...)).».

26. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο έκρινε έτσι στα πλαίσια αγωγής που στηρίζεται στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, την οποία απέρριψε στην υπό κρίση περίπτωση, και που ασκήθηκε στις 6 Ιουλίου 2006.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 6 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

27. Ο προσφεύγων παραπονείται για την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Παραπονείται επίσης για την απουσία πραγματικής προσφυγής για την διόρθωση ή αποκατάσταση των συνεπειών της μη λογικής διάρκειας της διαδικασίας. Επικαλείται τα άρθρα 6 και 13 της Σύμβασης που ορίζουν τα εξής :

Άρθρο 6 § 1

1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή... εντός λογικής προθεσμίας υπό δικαστήριο, ... το οποίον θα αποφασίση επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως...

Άρθρο 13

Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίες παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτέλεσει των δημοσίων καθηκόντων του.

A. Επί του παραδεκτού

1. Καθ' ύλην αναρμοδιότητα

28. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει τις αιτιάσεις ως ασυμβίβαστες καθ' ύλην προς την Σύμβαση, επειδή η διαδικασία ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν ήταν πραγματικά καθοριστική για τα αστικής φύσεως δικαιώματα του προσφεύγοντα υπό την έννοια του άρθρου 6 §1 της Σύμβασης. Μετά από την υιοθέτηση του Νόμου 3245/2004, που κατάργησε την ειδική μηνιαία εισφορά από την 1^η Ιουλίου 2004, και το Νόμο 3408/2005, που ρύθμιζε το θέμα της επιστροφής των ποσών που αχρεωστήτως καταβλήθηκαν για την περίοδο από 1^{ης} Ιανουαρίου 2001 ως 30 Ιουνίου 2004, η διαδικασία ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε καθαρά τυπική αφού ο νόμος είχε ήδη ρυθμίσει τις αξιώσεις του προσφεύγοντα κατά τρόπο ευνοϊκό γι αυτόν. Όσον αφορά την περίοδο από 2 Ιουλίου 1997 ως 30 Ιουνίου 2004, για την οποία το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε ότι η αξίωση του προσφεύγοντα είχε παραγραφεί από την εφαρμογή του άρθρου 90 §2 του Νόμου 2362/1995, ο προσφεύγων δεν μπορούσε να ελπίζει ευνοϊκή έκβαση, αφού το ίδιο Δικαστήριο είχε ήδη αποφανθεί επί του θέματος σε προηγούμενες αποφάσεις του.

29. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι αν η θέση της Κυβέρνησης ήταν σωστή, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν θα είχε χρειαστεί τέσσερα έτη και τρεις μήνες για να απορρίψει την προσφυγή αλλά θα την είχε κηρύξει αμέσως απαράδεκτη.

30. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με τις Αρχές που αντλούνται από την Νομολογία του, θα πρέπει πρώτα να ερευνήσει αν υπήρχε «αμφισβήτηση» ενός «δικαιώματος» το οποίο μπορεί κάποιος να

διεκδικήσει, ως τουλάχιστον υπερασπίσιμο, το οποίο αναγνωρίζεται από το εθνικό δίκαιο. Θα πρέπει να πρόκειται για αμφισβήτηση πραγματική και σοβαρή. Μπορεί να αφορά τόσο την ύπαρξη δικαιώματος όσο και την έκταση αυτού ή τους τρόπους άσκησής του. Η έκβαση της διαδικασίας πρέπει να είναι άμεσα καθοριστική για ένα τέτοιο δικαίωμα (βλ. μεταξύ άλλων, *Αθανασόγλου και λοιποί κατά Ελβετίας*, [GC], αρ. 27644/95, § 43, CEDH 2000-IV). Τέλος, το δικαίωμα αυτό πρέπει να είναι «αστικής» φύσεως.

31. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι μετά την άρνηση της διοίκησης να σταματήσει να παρακρατά την ειδική εισφορά υπέρ του Δημοσίου και να αποδώσει στο προσφεύγοντα τα παρακρατηθέντα ποσά, προέκυψε μια αμφισβήτηση ανάμεσα στον προσφεύγοντα και την Διοίκηση. Η αμφισβήτηση ήταν αναμφισβήτητη πραγματική και σοβαρή επειδή, την ημερομηνία της προσφυγής ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφορούσε ένα μέρος της σύνταξης για την περίοδο από 2 Ιουλίου 1997 έως την 1^η Ιουλίου 2004. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι, με Νόμο που τέθηκε σε ισχύ στις 4 Νοεμβρίου 2005, ένα μέρος του ποσού το οποίο διεκδικούσε ο προσφεύγων, και το οποίο αντιστοιχούσε στις κρατήσεις που έγιναν μεταξύ 1^{ης} Ιανουαρίου 2001 και 30^{ης} Ιουνίου 2004, έπρεπε να του επιστραφεί. Εκκρεμούν και εκκρεμούν ακόμη λόγω της αναίρεσης που άσκησε ο προσφεύγων κατά της απόφασης της 17^{ης} Μαρτίου 2008, τα ποσά που αντιστοιχούν για το διάστημα μεταξύ 2 Ιουλίου 1997 και 31 Δεκεμβρίου 2000. Η έκβαση της διαδικασίας ήταν και εξακολουθεί να είναι καθοριστική αφού αφορά την ύπαρξη το δικαιώματος του προσφεύγοντα να πετύχει την επιστροφή ενός μέρους από την σύνταξή του.

32. Επομένως, το Δικαστήριο απορρίπτει την σχετική ένσταση.

2. *Μη εξάντληση των εθνικών ένδικων μέσων*

33. Όσον αφορά το άρθρο 6, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν εξάντλησε όλα τα εθνικά ένδικα μέσα, αφού δεν άσκησε το ένδικο μέσο που προβλέπεται από το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ.

34. Ο προσφεύγων αμφισβητεί την αποτελεσματικότητα αυτού του ένδικου μέσου. Επικαλείται τη Νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την Ελλάδα, σύμφωνα με την οποία η ελληνική έννομη τάξη δεν προσφέρει στους ενδιαφερόμενους ένα πραγματικό ένδικο μέσο υπό την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης που να τους επιτρέπει να παραπονεθούν για την διάρκεια μιας διαδικασίας (βλ. τελευταία *Κυριαζής κατά Ελλάδας*, αρ.

35806/07, §28, 4 Ιουνίου 2009). Ο προσφεύγων παραθέτει επίσης πολλές δικαστικές αποφάσεις με τις οποίες τα εθνικά δικαστήρια απέρριψαν αγωγές αποζημίωσης που στηριζόντουσαν στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, στην περίπτωση που ένας δικαστής είχε παραβιάσει το άρθρο 6 της Σύμβασης.

35. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η ένσταση της Κυβέρνησης συνδέεται στενά με την ουσία της αιτίας που διατυπώνει ο προσφεύγων στο πεδίο του άρθρου 13. Επομένως, προσαρτά την ένσταση στην ουσία της υπόθεσης.

36. Εξάλλου, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι αιτιάσεις οι σχετικές με τα άρθρα 6 και 13 δεν είναι προδήλως αβάσιμες υπό την έννοια του άρθρου 35 §3 της Σύμβασης και ότι δεν αντίκεινται σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Θα πρέπει λοιπόν να κηρυχθούν παραδεκτές.

B. Επί της ουσίας

1. Άρθρο 13

37. Ο προσφεύγων επαναλαμβάνει τα επιχειρήματα που ανέπτυξε σχετικά με το θέμα εξάντλησης των ένδικων μέσων και στηρίζεται στη Νομολογία του Δικαστηρίου και των Εθνικών Δικαστηρίων. Κατά την άποψή του, όταν μια διαδικασία υπερβαίνει την λογική προθεσμία, η εθνική έννομη τάξη θα έπρεπε να θέτει στην διάθεση των ενδιαφερομένων μια προσφυγή που να τους επιτρέπει να πετύχουν την επίσπευση της διαδικασίας.

38. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μετά την απόφαση αρ. 15006/2008 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, η ελληνική έννομη τάξη παρείχε στον προσφεύγοντα μια αποτελεσματική δικαστική προστασία που του επιτρέπει να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας που έχει υποστεί εξαιτίας της παραβίασης του άρθρου 6 §1 της Σύμβασης : την αγωγή για αποζημίωση του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ. Η αγωγή αυτή αποτελεί πραγματική προσφυγή, επαρκή και προσβάσιμη υπό την έννοια της Νομολογίας του Δικαστηρίου. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι οι δικαστικές αποφάσεις που παραθέτει ο προσφεύγων αφορούν όλες σφάλματα των δικαστών που δικάζουν επί της ουσίας της υπόθεσης και όχι υπέρβαση της λογικής προθεσμίας.

39. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι Γενικές Αρχές οι σχετικές με την αποτελεσματικότητα των εθνικών ένδικων μέσων έχουν αναπτυχθεί σε μεγάλη έκταση από τη Νομολογία των Οργάνων της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 35 §1 της Σύμβασης (βλ. ιδίως *Selmouni κατά Γαλλίας*, [GC] αρ. 25803/94, §§ 74-76, CEDH 1999-V και *Brusco κατά Ιταλίας* (απόφ.) αρ. 69789/01, της 6^{ης} Σεπτεμβρίου 2001). Όπως και το άρθρο 35 της Σύμβασης, το άρθρο 13 εκφράζει την αρχή της επικουρικότητας στην οποία βασίζεται το ευρωπαϊκό σύστημα προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και πρέπει, όπως και ο κανόνας του άρθρου 35, να εφαρμόζεται με κάποια ελαστικότητα.

40. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης, ότι ο κανόνας της εξάντλησης των εθνικών ένδικων μέσων έχει σκοπό να δίνει στα Κράτη Μέλη την ευκαιρία να προλάβουν ή να αποκαταστήσουν τις παραβιάσεις για τις οποίες κατηγορούνται πριν οι ισχυρισμοί αυτοί υποβληθούν ενώπιον του Δικαστηρίου (βλ. μεταξύ άλλων, ιδίως *Selmouni κατά Γαλλίας*, [GC] αρ. 25803/94, § 74, CEDH 1999-V). Ωστόσο οι διατάξεις του άρθρου 35 §1 της Σύμβασης αφορούν μόνο την εξάντληση προσφυγών οι οποίες είναι σχετικές με τις επίδικες παραβιάσεις και συγχρόνως διαθέσιμες και κατάλληλες. Πρέπει να υπάρχουν σε σημαντικό βαθμό βεβαιότητας όχι μόνο στην θεωρία αλλά και στην πράξη, διαφορετικά στερούνται της επιθυμητής αποτελεσματικότητας και προσβασιμότητας. Εναπόκειται στο καθ' ου η προσφυγή Κράτος να αποδείξει ότι πληρούνται οι απαιτήσεις αυτές (βλ. μεταξύ άλλων, *Vernillo κατά Γαλλίας*, απόφαση της 20^{ης} Φεβρουαρίου 1991, σειρά Α αρ. 198, §27 και *Dalia κατά Γαλλίας*, απόφαση της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, §38).

Σε αυτό θα πρέπει να προστεθεί ότι η εξάντληση των εθνικών ένδικων μέσων κρίνεται κατ'αρχήν κατά την ημερομηνία άσκησης της προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου (βλ. π.χ., *Zutter κατά Γαλλίας*, (αποφ.) αρ. 30197/96, της 27^{ης} Ιουνίου 2000, *Van der Kar et Lissaur van West κατά Γαλλίας* (απόφ.), αρ. 44952/98 και 44953/98, 7 Νοεμβρίου 2000, και *Malve κατά Γαλλίας* (αποφ.) αρ. 46051/99, 20 Ιανουαρίου 2001), δηλαδή εν προκειμένω, στις 23 Φεβρουαρίου 1999.

41. Ως προς το θέμα της «λογικής προθεσμίας» υπό την έννοια του άρθρου 6§1 της Σύμβασης, ένα ένδικο βοήθημα με χαρακτήρα αμιγώς αποζημιωτικό -όπως η αγωγή για την ευθύνη του Δημοσίου για την ελαττωματική λειτουργία του Δημοσίου Τομέα της Δικαιοσύνης για την

οποία τίθεται θέμα στην υπό κρίση περίπτωση-μπορεί κατ'αρχήν να αποτελεί ένδικο μέσο το οποίο πρέπει να εξαντληθεί υπό την έννοια του άρθρου 35 §1, ακόμα και αν η διαδικασία εκκρεμεί σε εθνικό επίπεδο την ημέρα της προσφυγής προς το Δικαστήριο (βλ. *Mifsud κατά Γαλλίας*, [GC] αποφ. Αρ. 57220/00, 11 Σεπτεμβρίου 2002, *Broca et Texier-Micault κατά Γαλλίας* αποφ., αρ. 27982/02 και 31694/02, 21 Οκτωβρίου 2003).

42 Ωστόσο, στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο δεν έχει πειστεί ότι το ένδικο μέσο που επικαλείται η Κυβέρνηση ήταν πραγματικό και διαθέσιμο τόσο στην θεωρία όσο και στη πράξη και ότι πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 3 της Σύμβασης, και αυτό για τους ακόλουθους λόγους. Το Δικαστήριο σημειώνει από την μια πλευρά, ότι η απόφαση που προσκομίζει η Κυβέρνηση, για να στηρίξει την θέση της, είναι μια απλή απόφαση που εξέδωσε ένα Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο. Εκτός από το ότι αποτελεί ένα προηγούμενο πολύ πρόσφατο, το Δικαστήριο δεν μπορεί να υπολογίσει τι πιθανότητες έχει το προηγούμενο αυτό να επικυρωθεί από τα Διοικητικά Εφετεία, ή ακόμα το Συμβούλιο της Επικρατείας, σε περίπτωση που το θέμα αυτό τους υποβληθεί στο μέλλον. Όμως, όπως το έχει ήδη υπογραμμίσει το Δικαστήριο, το ένδικο μέσο πρέπει να υπάρχει σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας, γιατί διαφορετικά στερείται της απαραίτητης προσβασιμότητας και αποτελεσματικότητας. (*Van Droogenbroeck κατά Βελγίου*, απόφαση της 24^{ης} Ιουνίου 1982, σειρά Α αρ. 50). Από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου εκδόθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2008, δηλαδή είναι μεταγενέστερη της άσκησης της παρούσας προσφυγής. Τέλος, το Δικαστήριο δεν ξεχνά ότι η διαδικασία στην προκειμένη περίπτωση διήρκεσε δύο έτη και τέσσερις μήνες (βλ. πιο πάνω παράγραφο), πράγμα που μπορεί να δημιουργεί αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητά της. (βλ. *mutatis mutandis*, *Burn κατά Δανίας*, αρ. 13156/87, απόφαση της Επιτροπής της 1^{ης} Ιουλίου 1992, *Décisions et rapports* (DR) 73).

43 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο κρίνει ότι το ανωτέρω ένδικο μέσο δεν πληρεί τις προϋποθέσεις του άρθρου 13 της Σύμβασης, αφού δεν υπήρχε επαρκής βαθμός βεβαιότητας. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν αποκλείει ότι η άσκηση του ένδικου αυτού μέσου μπορεί να οδηγήσει, στα πλαίσια της εξέλιξης της Νομολογίας, σε αποτέλεσμα σύμφωνο με τις επιταγές του άρθρου 13 της Σύμβασης (βλ. *mutatis mutandis*, *Stratégies et Communications et Dumoulin κατά Βελγίου*, αρ. 37370/97, § 56, 15 Ιουλίου 2002). Συμπερασματικά, το Δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχει λόγος να

απορρίψει την ένσταση μη εξάντλησης των εθνικών ένδικων μέσων και θεωρεί ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω της έλλειψης ένδικου μέσου που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της διάταξης αυτής.

2. Άρθρο 6 § 1

α) Η χρονική περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

44 Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το σημείο εκκίνησης της προθεσμίας είναι η 5^η Μαΐου 2006, ημερομηνία κατά την οποία το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους διαβίβασε το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Από την ημερομηνία αυτή αρχίζει για την ακρίβεια η δικαστική διαδικασία.

45 Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η «λογική προθεσμία» που προβλέπεται από το άρθρο 6 έχει συνήθως ως σημείο αφετηρίας, σε αστικές διαφορές, την προσφυγή στο Δικαστήριο. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις δεχόμαστε ότι μπορεί να αρχίσει νωρίτερα. Αυτό συμβαίνει όταν η προς επίλυση «αμφισβήτηση» ξεσπά πριν γίνει επιληφθούν της υπόθεσης τα αρμόδια Δικαστήρια, επειδή είναι απαραίτητη μια προηγούμενη διοικητική διαδικασία (*Jorge Nina Jorge κατά Πορτογαλίας*, αρ. 52662/99, § 30, 19 Φεβρουαρίου 2004).

46 Η ημερομηνία που λαμβάνεται υπόψη, όπως είναι η περίπτωση της εκκίνησης της υπό εξέταση περιόδου αναφορικά με το άρθρο 6 §1, είναι λοιπόν η ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων προσέφυγε στο Ελεγκτικό Συνέδριο καταθέτοντας το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ενώπιον του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, δηλαδή η 29^η Οκτωβρίου 2004. Πράγματι, μόνον την στιγμή αυτή ξεκινά η προς εκδίκαση αμφισβήτηση. Η αναίρεση εκκρεμεί ακόμη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επομένως, η επίμαχη διαδικασία εκτείνεται σε χρονικό διάστημα άνω των έξι ετών για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

β) Εύλογος Λογικός χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

47 Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας κρίνεται συχνά σύμφωνα με τις περιστάσεις της υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια που έχει καθιερώσει η νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως τον περίπλοκο χαρακτήρα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντα και των αρμοδίων Αρχών καθώς και τη

σημασία της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλ. μεταξύ άλλων, *Frydlener κατά Γαλλίας [GC]*, αρ. 30979/96, §43, CEDH 2000-VII).

48 Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ως υπερβολική την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφού, στις 28 Φεβρουαρίου 2008, εκκρεμούσαν 9.960 προσφυγές ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου και το αντικείμενο της διαφοράς ήταν ήσσονος σημασίας για τον προσφεύγοντα από τη στιγμή που του επιστράφηκαν τα οφειλόμενα ποσά για την περίοδο από 1^{ης} Ιανουαρίου 2001 ως 30 Ιουνίου 2004.

49 Ο προσφεύγων απαντά ότι άσκησε την προσφυγή του τον Οκτώβριο του 2004, κι έτσι η μεταγενέστερη συσσώρευση υποθέσεων μέχρι το 2008 δεν μπορεί να δικαιολογήσει την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας.

50 Το Δικαστήριο έχει ασχοληθεί πολλές φορές με υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με αυτό της υπό κρίση υπόθεσης και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 §1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερθείσα *Frydlender*).

51 Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ούτε επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην υπό κρίση υπόθεση. Το Δικαστήριο παρατηρεί ιδίως ότι η υπόθεση δεν παρουσίαζε ιδιαίτερη δυσκολία και δεν ευθύνεται ο προσφεύγοντας με την συμπεριφορά του. Αντίθετα, διαπιστώνει ότι το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους χρειάστηκε περίπου ένα χρόνο και έξι μήνες για να διαβιβάσει το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι σύμφωνα με πάγια νομολογία του, η μακρόχρονη συμφόρηση του πινακίου ενός Δικαστηρίου δεν αποτελεί έγκυρη δικαιολογία (βλ. *Probstmeier κατά Γερμανίας*, απόφαση της 1^{ης} Ιουλίου 1997, *Recueil des arrêts décisions* 1997-IV, § 64).

52 Τέλος όσον αφορά τη σημασία της διαφοράς για τον προσφεύγοντα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση αφορούσε το ποσό της σύνταξης, που είναι το μόνο μέσο διαβίωσης του σύμφωνα με τα λεγόμενά του. Ως εκ τούτου, η υπόθεση πρέπει να θεωρηθεί ότι είχε ιδιαίτερη σημασία και απαιτούσε μια ιδιαίτερη επιμέλεια από πλευράς δικαστικών Αρχών (βλ. *a contrario*, *Hadjikostova κατά Βουλγαρίας*, αρ. 36843/97, §§35-36, 4 Δεκεμβρίου 2003, *Jussy κατά Γαλλίας*, αρ. 42277/98, §23, 8 Απριλίου 2003).

53 Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του επί του θέματος, κρίνει ότι στην υπό κρίση υπόθεση, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Επομένως υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡ. 1

54. Ο προσφεύγων παραπονείται για προσβολή του δικαιώματός του στην περιουσία εξαιτίας της καθυστέρησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου να κρίνει την υπόθεσή του και να διατάξει την επιστροφή των ποσών. Επικαλείται παραβίαση του άρθρου 1 του 1^{ου} Πρωτοκόλλου που ορίζει τα εξής :

Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύϊ Νόμους ούς ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.

55. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι παρουσία παρόμοιας αιτίας στην απόφαση *Βαρυπάτη κατά Ελλάδας*, (αρ. 38459/97, της 26^{ης} Οκτωβρίου 1999), αποφάνθηκε ως εξής:

«32. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας υπό το πρίσμα του άρθρου αυτού περιορίζεται στην αδυναμία της να επωφεληθεί της χρήσης της περιουσίας της κατά την διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Όμως, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου οι αρνητικές περιουσιακές επιπτώσεις που προκλήθηκαν ενδεχομένως από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας αναλύονται ως συνέπεια της παραβίασης του δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το άρθρο 6 §1 της Σύμβασης και μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο για την δίκαιη ικανοποίηση που μπορεί να πετύχει η προσφεύγουσα μετά την διαπίστωση της παραβίασης αυτής.»

56. Στην υπό κρίση περίπτωση, το Δικαστήριο δεν θεωρεί ότι συντρέχει λόγος, σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης, να διαφοροποιηθεί από την θέση αυτή και επομένως, η αιτίαση αυτή είναι απαράδεκτη, ως προδήλως αβάσιμη.

57. Αν υποτεθεί μάλιστα ότι ο προσφεύγων είχε την πρόθεση να παραπονεθεί για την χρήση της τριετούς προθεσμίας παραγραφής, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το θέμα αυτό εκκρεμεί ακόμη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ότι τα εθνικά ένδικα μέσα δεν έχουν εξαντληθεί ως προς την πλευρά αυτή.

58. Επομένως συνάγεται ότι, το μέρος αυτό της προσφυγής πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§1, 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

59. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

60. Για την υλική ζημία, ο προσφεύγων ζητά την επιστροφή του ποσού που παρακρατήθηκε από την σύνταξή του για την περίοδο από 1^{ης} Ιανουαρίου 1999 έως 31 Δεκεμβρίου 2000. Ζητά επιπλέον, το ποσό των 10.000 € για την ηθική βλάβη που υπέστη.

61. Όπως και η Κυβέρνηση, έτσι και το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται τον αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στις διαπιστωθείσες παραβιάσεις και την επικαλούμενη υλική ζημία και απορρίπτει το αίτημα αυτό. Αντίθετα, το Δικαστήριο θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να επιδικαστεί στον προσφεύγοντα το ποσό των 5.000 € για την ηθική βλάβη.

B. Έξοδα και Δικαστική δαπάνη

62. Ο προσφεύγων ζητά επίσης το ποσό των 3.000 € για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

63. Το Δικαστήριο, όπως και η Κυβέρνηση, παρατηρεί ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντα για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Πρέπει λοιπόν να απορριφθεί το αίτημά του.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

34. Το Δικαστήριο κρίνει σωστό να υπολογίσει το ύψος των τόκων υπερημερίας με βάση το επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή όσον αφορά τις αιτιάσεις που στηρίζονται στα άρθρα 6 και 13 της Σύμβασης και απαράδεκτη για τα περαιτέρω*

2. *Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §1 της Σύμβασης*

3. *Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης*

4. *Αποφαίνεται*

α) ότι το καθ' ου η προσφυγή κράτος πρέπει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση θα γίνει οριστική, σύμφωνα με το άρθρο 44 §2 της Σύμβασης, το ποσό των 5.000 € (πέντε χιλιάδων ευρώ) για ηθική βλάβη, συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται από τους προσφεύγοντες ως φόρος

β) ότι από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα αυξάνονται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.*

Συντάχτηκε στα γαλλικά, στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 22 Ιουλίου 2010, σύμφωνα με το άρθρο 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Søren Nielsen
Γραμματέας
(υπογραφή)

Nina Vajic
Πρόεδρος
(υπογραφή)